

ความร่มรื่นริมคลองพระอุดม

หลากหลายชนิดที่ส่วนมากเป็นส่วนที่ปลูกปะปนกันไป ไม่ใช่ชนิดหนึ่งชนิดแบบสวนเมืองจันทร์หรือสวนสมัยใหม่ เรียกว่าให้ต้นไม้เกื้อกูลกันเองและเกื้อกูลมาถึงคนที่พลอยได้เก็บกินเก็บขายด้วย

สิ่งที่คีย์านคลองพระอุดมยังมีวัดสงบร่มรื่นเรียงรายสองฟากคลอง มีบ้านเรือนที่อยู่กันแบบไทย ๆ และข่าวว่ายังเป็นแหล่งผลิตขนมหวาน โดยเฉพาะขนมไทยส่งขายเมืองหลวงอีกต่างหาก

วันนี้ขอผลัดเรื่องขนมไทยกับสวนไม้ผลไปก่อน อยากให้เห็นสิ่งดี ๆ ที่เป็นผลงานของชาวบ้านแถบนี้ นั่นคือ อาชีพทำขนมพุดระดมจากสมุนไพรว่านหางจระเข้และดอกอัญชัน

พระอุดมซึ่งมีหลายหมู่บ้าน ให้มีอาชีพเสริม นอกเหนือจากการทำสวน

งานอบรมทำขนมพุดจากสมุนไพรจึงเริ่มนับแต่ปี 2534 เป็นต้นมา

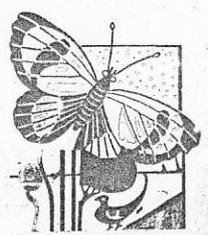
ป่าจันทร์กับพืชซึ่งยังใช้นางสาวอยู่ เดิมว่า เพ็ญศรี ปานศรี เป็นสองในแม่บ้านเกษตรกรหลายคนที่ร่วมอบรมครั้งนั้น ป้าจันทร์บอกว่าทางเคหะกิจเกษตรปากเกร็ดทำไปงานหลายแห่ง ดูแล้วก็กลับมาทดลองทำกันจริง ๆ

“เริ่มแรกก็ทำใช้ก่อน ตอนนั้นเราก็กินของเราดี แต่มาได้ข้อมูลจากลูกสาว เพราะลูกสาวผมร่วงเยอะจนเพื่อนที่โรงงานแรวไร

ปลูกว่านหางจระเข้ในกระถางรอบบ้านไปหมด

ป่าจันทร์ จิตต์จาง มือหนึ่งทำขนมพุดอัญชันของแท้ที่คลองพระอุดม

อาชีพเสริม

คนสองแคว

ป่าจันทร์ จิตต์จาง ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองพระอุดม

อาเภอปากเกร็ดอยู่ติดกับกรุงเทพฯ ใช้เวลาเดินทางหากันหารถไม่ติดคย่างน่าเกลียดก็ไม่น่าจะเกิน 30 นาที ที่นี้มีอะไรหลากหลายน่าสนใจมาก นอกจาก เกษตรกรที่ถูกโอบล้อมด้วยสายน้ำใหญ่อย่างเจ้าพระยาและน้ำสายย่อยจนทำให้พื้นที่ลุ่มเคยน้ำขังมามีสภาพเป็นเกาะของเมืองนนทบุรีแล้วที่นี่ยังเป็นแหล่งทุเรียนก้านขาวพันธุ์ดี ชาวว่านยังหาที่ไหนเทียบเคียงไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นรสชาติหรือราคา

เกาะเกร็ดเป็นตำบลขึ้นกับอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี ยังเป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้น

ดินเผาตามแบบวัฒนธรรมมอญ เพราะที่นี่ยังมีคนมอญอาศัยสืบทอดกันอยู่มาก ยังมีประเพณีมอญหลายอย่างที่ดำรงไว้ มีบ้านแบบมอญให้ดูยามล่องเรือผ่าน

เชื่อกันเกาะเกร็ดคือ ฝั่งตำบลคลองพระอุดม ที่มีคลองย่อยเรียกว่า คลองพระอุดม ทำหน้าที่เหมือนถนนมาสู่คนเดินทางเข้าออกด้วยเรือทั้งหางยาว เรือพาย มีถนนลาดยางเหมือนกันแต่ต้องไปเข้าด้านรัศมีนาธิเบศร์โน้นเสมอ ๆ มีสิทธิ์หลงอีกต่างหาก ทางสะดวกจึงต้องใช้เรือจะดีที่สุด

ที่คลองพระอุดมนอกจากมีสวนไม้ผล

● พบ ป้าจันทร์ จิตต์จาง มือหนึ่งทำขนมพุด

อันที่จริง ป้าจันทร์ จิตต์จาง มีพรสวรรค์อย่างน่านับถือที่ใครต่างยกย่องและยอมรับ คืองานจักสานก้านมะพร้าวมาภายหลังจึงได้ความขยันที่มีคิดตัวบวกกับการฝึกอบรมโดยเจ้าหน้าที่เคหะกิจเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ด และมีหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญคือ เกษตรอำเภอกอ ชื่อที่สมฤทธิ์ อุทัยฉาย และเคหะกิจเกษตร คือพี่ถลยา เกตุแก้วต่างระดมกำลังและความรู้ไปช่วยชาวบ้านทดลอง

สงสัยต้องใส่หมวกไปทำงานแล้ว พอลูกสาวเห็นว่าเราใช้ดีก็เลยทดลองบ้างปรากฏว่าผมหายร่วง เราเลยคิดว่าสูตรว่านหางจระเข้กับมะกรูดที่ทำนั้นใช้ได้ แต่บางคนก็ยังคิดว่าทำไมของเราดี ทำไมไม่หนีคเหมือนตามห้าง เราก็บอกว่าเราใช้มะกรูดปนกับว่านอ่าไม่ปนกันมันจะไม่ได้ผล ป้าจันทร์ซึ่งใจแข็งแ้วค่อยอธิบายว่า คุณสมบัติของมะกรูดนั้นทำให้ผลนิ่มสลาย ส่วนว่านหางจระเข้ก็มีส่วนช่วยบำรุงเส้นผมให้แข็งแรง

ป้าจันทร์หรือที่คนแถวนี้เรียกกันติดปากว่า ป้าชูป บอกอีกว่า หลังถูกคนตำหนิเรื่องขนมพุดใส่ไปไม่ขึ้นหนึด ป้าอธิบายเพิ่มเติมว่าทำขั้นที่สุดได้แค่นี้จะเหนียวกว่านี้เห็นจะไม่ไหว ไม่รู้เค้าใส่อะไรลงไปบ้าง

“มันก็จะจางเกี่ยวกับมะกรูดนะ เพราะที่คนอื่นทำเหนียวเค้าอาจไม่ใส่มะกรูดหรือถ้าใส่ก็น้อย แต่ของเราเราคิดว่ามีส่วนขนาดนี้มะกรูดเท่านั้นดี หนึงหัวไม่กันที่เคยเป็นแผลก็หายหมด ตอนแรก ๆ เราขายลูกกะขวดละแค่ 20-25 บาท บรรจุ 4 อนุช บข

สองคนขยันหัวเรียวหัวแรงของกลุ่มกับผลิตภัณฑ์แชมพูดอกอัญชัน

ทำให้ไปลองใช้ถ้าไม่คิดก็ตามว่ากันได้ แล้ว
 มาให้ไปช่วยขายที่โรงงานด้วย”
 ป้าจันทร์เจตนารมณ์เช่นนั้น ส่วนปัญหา
 ของตลาดไม่ใช่เรื่องใหญ่
 ป้าจันทร์กับป้าช่วยกันอธิบายว่า ทาง
 โรงงานที่เข้าแชมพูนี้ปลูกกันเอง แต่ไปซื้อ
 วัสดุสูตรบรรจุ ส่วนมะกรูดนั้นมืออยู่
 ตามสวนหลังบ้าน แม้ไม่มากนักแต่ก็
 ไปได้ เว้นแต่ช่วงฤดูแล้งที่หายากต้องไป
 ซื้อจากตลาดราคาแพงหลายเท่าตัว
 จนถึงฤดูละ 4 บาทก็มี

**สูตรแชมพูว่านหางจระเข้
 อัญชันไม่เหมือนใคร**

ป้าจันทร์เป็นคนพิถีพิถัน ทำอะไรตั้งใจ
 หนึ่งจะต้องทำให้ดีสุด อย่างงานจักสาน
 ก็เพราะว่าวันนี้จะเห็นได้ชัดว่าละเอียด
 มาก สงผลมาถึงการทำแชมพูว่านหาง
 จระเข้ผสมมะกรูดของแก็ดด้วย
 ข้อความต่อไปนี้อาจทำให้ท่านผู้อ่านศึกษา
 ได้ เพราะจะเป็นประโยชน์มากกับคนที่
 อยากจะยึดอาชีพทำแชมพูว่านหางจระเข้
 ป้าจันทร์เล่าขึ้นตอนนับแต่เริ่มแรกคือ
 ตลาดหางจระเข้ที่ได้ขนาดอวบอ้อม เสร็จ
 แล้วก็ไว้ 1 คืน ครบนี้สำคัญมากเพราะว่า
 หางจระเข้จะมียางสีเหลือง ซึ่งทำให้เกิด
 อาการคัน ป้าบอกว่าที่ต้องตัดทิ้งไว้ 1 คืน
 ก็คือให้ยางไหลออกมาจะได้ไม่คันมือคน
 ทำและไม่คันศีรษะคนใช้ด้วย นี่เป็นเคล็ดลับ
 ต้องจำไว้
 เมื่อตัดทิ้งล้างดินแล้วให้ปอกเปลือกและ
 แช่น้ำทันที อันไหนที่ยังปอกไม่เสร็จก็ต้อง
 แช่น้ำไว้ก่อนเพื่อป้องกันไม่ให้ยางไปติดกับ
 มือว่านที่ปอกไว้แล้วนั่นเอง ขั้นตอนไม่เสร็จ
 ทันที ป้าจันทร์บอกว่าเมื่อแช่น้ำแล้วต้องไป
 ฝังให้ตะอืดด้วย

“เราใช้ตะกร้าล้างลงไปนโคลงเลย ถ้า
 ล้างในกะละมังกลัวว่าเมือกจะไม่หมด ของ
 ป้านี้ไม่เสียเลย ล้างจนรู้สึกว่าเป็นว่าน
 มันสากแสดงว่าหมดเมือกแล้ว บางคนเค้า
 เสียคาย แต่ทำแล้วมันคัน”

ให้ถือว่าว่านหางจระเข้สะอาดดีแล้ว ก็มา
 ถึงเรื่องน้ำมะกรูด

มะกรูดนี้ต้องบีบเอาน้ำแล้วมาแช่ในตู้เย็น
 รอให้ตกตะกอน ตอนแรก ๆ ที่ทำป้าบอกว่า
 คันกะเสด ๆ ใต้กันสด ๆ แต่ปรากฏว่าตะกอน
 มากขนาดกรองหลายรอบแล้วก็ยังมีตะกอน
 อยู่ เลยตัดปัญหาว่าทิ้งให้นอนกันแล้วรินแต่
 น้ำมะกรูดใส ๆ หรือหากจะทำค.ด. ก็ทำได้
 แค่นี้แล้วให้ตะกอนนอนกันแล้วรินน้ำมา
 ปั่นกับว่านก็ได้

เมื่อได้ทั้งว่านที่ปอกเปลือกและนำไปปั่น
 ในเครื่องปั่น และน้ำมะกรูดที่ปั่นกันลงไป
 เสร็จแล้วกรองด้วยผ้าขาวบางเพื่อเอากาก
 ออกให้หมด จากนั้นนำไปตั้งในภาชนะให้
 เดือดก่อนจะยกลงให้ใส่สารไลนอลินลงไปเสร็จ
 แล้วพองลงก็ใส่ผงขี้ผึ้ง หัวน้ำหอม
 ลงไป

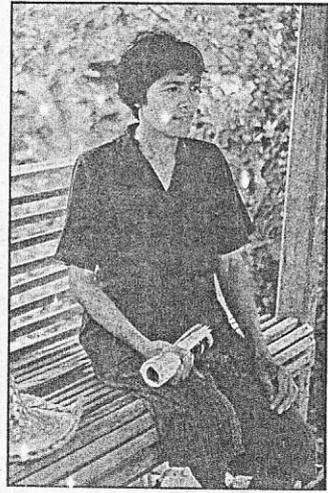
ตรงนี้แหละเป็นหัวใจสำคัญ ป้าจันทร์
 บอกว่า การจะใส่อะไรก่อนอะไรหลังมีส่วน
 ช่วยระยะเวลาการกวนให้เข้ากัน ป้าบอก
 ว่าเคยไปเห็นกลุ่มแม่บ้านหลายแห่งทำแชม
 พูว่านหางจระเข้ผสมมะกรูดแบบเดียวกัน
 แล้วใช้เวลากวนนานมาก แลเมื่อก่อนมีเทคนิค
 ว่ากวนไปทางเดียวกัน กว่าจะเสร็จหมด
 เหนื่อยไม่รู้ก็ถึง

แต่ของป้ามีเคล็ดลับที่เก็บไว้เป็นส่วนตัว
 ว่าป้าไม่ต้องไปเหนียวอย่างนั้น แคพลิกเพลง
 การใส่สารเหล่านี้ชนิดเดียวป้าก็ทำได้ ถ้า
 ให้เทียบป้าบอกว่าถ้าทำแบบคนอื่นวันหนึ่ง
 คงจะได้แค่ 2 ชุด (20 ชุด) แต่ฉบับของป้า
 นี้วันหนึ่งได้เป็นสิบชุดยังไหว

“ขั้นตอนนี้เราอาจไม่เหมือนคนอื่น
 เค้า บางคนค่อย ๆ คนเวียนไปทางเดียวกัน
 แต่เราก็มาคิดแปลงแล้วก็ใส่รูว่าจะใส่อะไร
 ก่อนถึงจะไม่เกิดฟอง ซึ่งถ้ามีฟองนี้ต้องกวน
 จนหมดฟอง อันนี้ขอเป็นเคล็ดลับ ในกลุ่ม
 ของป้าก็ยังไม่มีการรู้เหมือนกัน เราปรับของ
 เรายเองเพราะจริง ๆ แต่ละภาคเค้าก็จะไม่บอก
 สูตรกัน สูตรใครก็สูตรใคร”

เมื่อป้าจันทร์ต้องการเช่นนั้นเราก็ไม่ได้
 เข้าใจ เพราะที่เปิดเผยมาก็ถือว่ามากเหมือน
 กัน

**ที่ปี-เพ็ญศรี ปานศรี
 คนนี้เป็นเลขานุการกลุ่มฯ**

ป้าบอกว่า เวลานั้นป้าใช้วิธีประมาณจน
 ซ้ำมาจนแล้ว แต่ก่อนจะบรรจุลงขวดป้าจะใช้
 วิธีชั่งคือ 6 กิโลกรัม ต้องบรรจุได้ 1 ชุด หรือ
 10 ชุด ขยขยชดละ 40 บาท ชุดหนึ่งก็มี
 กำไรประมาณ 100 บาทขึ้นไป

“ถ้าเกิดเรปลูกว่านเองได้ลดต้นทุนไป
 เยอะ มะกรูดก็เหมือนกันตอนนี้ไม่ตัดแล้ว

เริ่มขายออกไปอีก”
 อาชีพนี้ดีไม่คิดก็ลองนึกดูแล้วกันเพราะ
 ป้าจันทร์ปลูกว่านหางจระเข้ไว้ตามร่องสวน
 มะม่วง ซึ่งเป็นไม้ผลที่ค่อนข้างหรือราดสาร
 เคมี ส่งผลให้ป้าว่านหางจระเข้ข้างและป้า
 กลัวว่าจะมีผลถึงคนใช้แชมพู ป้าเลยทิ้งสวน
 มะม่วงเหลือแต่ว่านเป็นหลัก

**● แชมพูอัญชัน
 ผลิตภัณฑ์ตัวใหม่มาแรง**

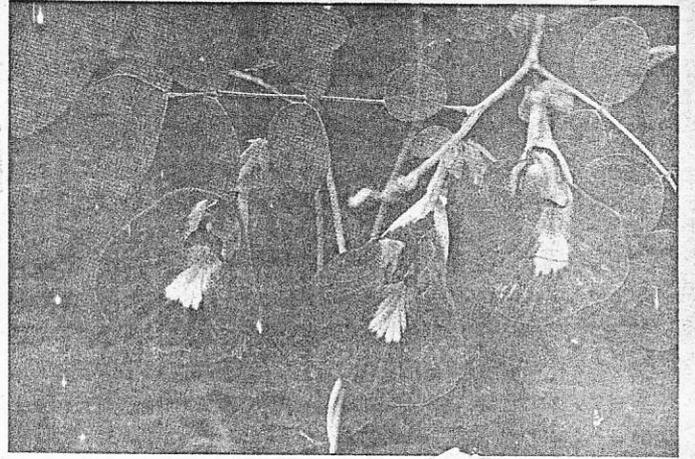
จากว่านหางจระเข้ที่พัฒนาสู่แชมพูดอก
 อัญชัน เพราะป้าจันทร์ไปเห็นอัญชันที่บ้าน
 ญาติมีมากและอาศัยว่ามีความรู้เท่า ๆ ที่คน
 โบราณบอกเล่าสืบกันมา หากนำอัญชันไป
 เขียนคิ้วจะดำแถมทำให้ผมดำเป็นเงางาม
 ขึ้นหนาและดก ป้าเลยมาปรึกษากับทางเคหะ
 กิจเกษตร ซึ่งก็ให้คำแนะนำด้วยดีเลยลงมือ
 ทำ ซึ่งภายหลังมีบริษัทเข้าไปติดต่อจะซื้อ
 ผลิตภัณฑ์ไปขายแล้วขอให้ป้าทำกรีนวูด
 ผมงจากดอกอัญชันด้วย เสร็จแล้วตกลงกัน
 ไม่ได้เรื่องตราของกลุ่มแม่บ้านคองพะรุ
 คมที่ขอประทับร่วมกับตราของบริษัท ป้า
 เลยไม่ขาย

วิธีทำอัญชันก่อนจะนำมาทำแชมพูก็คล้าย
 กับมะกรูดคือต้องคั้นน้ำ โดยนำดอกอัญชัน
 ไปปั่นแล้วนำมาคั้นน้ำเสร็จแล้วกรองเอาแต
 น้ำใส ๆ ตะกอนทิ้งไป ถ้าทำไม่หมดก็แช่ตู้
 เย็นไว้

ท่านผู้อ่านต้องทำความเข้าใจก่อนว่าไม่ว่า
 จะเป็นแชมพูว่านหางจระเข้ผสมมะกรูดหรือ
 แชมพูจากดอกอัญชันล้วนแต่ต้องใส่ว่าน
 หางจระเข้เป็นหลักและขั้นตอนที่ใส่น้ำอัญ
 ชันก็เหมือนกับใส่น้ำมะกรูดนั่นเอง ขั้นตอนที่
 อื่น ๆ ต่อจากนั้นก็ไม่มีอะไรแตกต่างกัน

ปกติป้าจันทร์จะใช้ดอกอัญชันประมาณ
 2 ถ้วย (ประมาณถ้วยข้าวต้ม) ต่อการทำ
 แชมพู 5 ชุด หรือ 50 ชุด ถ้าน้อยกว่านี้จะ

ดอกอัญชัน

ทำให้สีจาง จะใส่ยอะกว่านี้ก็ได้ถ้าต้องการให้สีเข้มขึ้น บางรายก็เติมสีผสมอาหารลงไปด้วย

“แต่แชมพูอัญชันเป็นสีม่วงอยู่แล้วไม่ต้องเติมสี ส่วนแชมพูว่านหางจระเข้ที่เติมสีเขียวเพราะเนื้อวุ้นของว่านเป็นสีขาวไม่จางจนไม่รู้”

นอกจากนั้นแล้วป้าจันทร์ยังใช้ประโยชน์จากตะกอนของมะกรูดมาทำน้ำยาล้างห้องน้ำและยังทำน้ำยาล้างจานชาวดมที่มันคนสิ่งซ้ออีกด้วย

เมื่อลูกค้าที่บังคนอุ้งจะอยากทราบว่าชีพนี้เลี้ยงครอบครัวได้หรือไม่

“รายได้เฉลี่ยรายอยู่ได้เดือนหนึ่งก็ได้หลายนะ ถ้าเฉลี่ยเป็นปีก็หมื่นกว่า ๆ เพราะวัตถุดิบเราไม่ต้องซื้ออัญชันก็ปลูกเอง ว่านนี่นาน ๆ จะซื้อ ไม่ต้องเร่งขายเพราะมีคนมาสั่งถึงที่หรือถ้าผลิตเกินก็ไม่มีก็ไปเอาที่บ้านป้าเราใช้ครากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองพระอุดมเหมือนกัน”

“ทำส่วนมันก้อยนั้นแหละทำแชมพูที่เป็นรายได้ประจำของเรา”

เห็นตัวอย่างป้าจันทร์และที่ป้าแล้วหลายคนคงรู้สึกขยันขันแข็งขึ้นมาอีกเป็นกอง เพราะที่ป้าเองก็ไม่ได้ทำแค่ส่วนทำแชมพูเท่านั้น ความว่างก็ทำขนมขายด้วย ไครอยากชิมขนมกล้วย ขนมไม้ไ้เสื่อร้อย ๆ ฝีมือที่ป้าก็คิดต่อได้ ป้าจันทร์นั้นอยู่เลขที่ 56 หมู่ 6 ตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด ส่วนที่ป้าอยู่เลขที่ 13 หมู่ 3 ตำบลคลองพระอุดม จังหวัดนนทบุรี เหมือนกัน ถ้าจะเดินทางไปก็ติดต่อกับสำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ดก่อน หมายเลขโทรศัพท์ 582-9120

ป้าจันทร์นี่นอกจากจะเป็นประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองพระอุดมแล้ว ยังเป็นวิทยากรสอนเด็ก ๆ ให้จักสานกำมะพร้าวอีกด้วย

รู้จักอัญชัน

อัญชันมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า Clitoria ternatea., Linn ส่วนชื่อสามัญคือ Butterfly Pea. ชื่อไทยพื้นเมืองว่าอัญชันซ้อน อัญชันม่วง อัญชันขาว อัญชันบ้าน

ในกาพย์ห่อโคลง นิราศธารโศก โดยเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ได้รับบรรยายถึงอัญชันไว้ว่า

อัญชันคืออัญชัน ทากว้มันกันเกิดปลายชาเลืองเอื้องดาชวย ชายชมมันก้มเกล้าตามอัญชันคณิงอำเจ้า โฉมฉายแก้วเคลือบมันกันปลาย เด็ดช้อยชาเลืองเอื้องดาชวย เนื่องนังชมเพลินเดินคล้ายคล้อย บ่ายหน้าแลตามภาพยบทที่ชี้ให้เห็นว่าอย่างน้อยคนต้องรู้จักอัญชันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาหรือก่อนหน้านั้นขึ้นไปอีกนาน หรือจะว่าไปแล้ว คนไทยรู้จักพันธุ์ไม้ในเมืองไทยมากมายหลายชนิดก่อนที่นักพฤกษศาสตร์สากลจะเกิดด้วยซ้ำไป

จากบทประพันธ์เรื่อง รามเกียรติ์ ที่มีอัญชันปะปนอยู่ด้วย
ช้อตะแบกชาตบุษย์พุทรา การะเกดกรรณิการ์ นมสวรรค์
มะมูลี มะลิลาแสงพัน
อัญชันแอบซ้อ ชบาบาน
อัญชันเป็นพืชเลื้อยล้มลุกขนาดเล็ก มีเถาเลื้องและอ่อนแต่อาจเลื้อยไปได้ไกลถึง 20 ฟุต เป็นพันธุ์ไม้ที่เติบโตในทวีปเอเชียและ

เขตร้อน แต่ตำราต่างประเทศระบุว่าอัญชันมีถิ่นกำเนิดในอินเดีย

ใบอัญชันค่อนข้างเล็กและบาง รูปใบเกือบเป็นทรงกลม ออกใบรวมเป็นแผงสลับกันตามข้อต้น แผงละ 5-9 ใบ ขนาดใบยาวแผงละ 4-6 ใบ ดอกออกเป็นช่อตามปลายยอด ช่อละ 2-4 ดอก เป็นสีน้ำเงินอมม่วง ลักษณะดอกคล้ายดอกถั่วมี 2 กลีบ

เมื่อกลีบดอกบานแล้วออกเต็มที่มีกลีบคล้ายกาบหอยหรือปีกผีเสื้อ ขนาดดอกกว้างยาวประมาณ 3.5 เซนติเมตร เมื่อดอกโรยจะติดฝัก อัญชันมีฝักคล้ายฝักถั่วยาวประมาณ 5 เซนติเมตร พันธุ์ไม้ชนิดนี้ปลูกง่ายและมีดอกตลอดปี ขยายพันธุ์ด้วยวิธีเพาะเมล็ด

คนไทยสมัยโบราณใช้อัญชันช้ผสมเด็กหรือขี้ฝนที่คั่วเพื่อให้ควัก นอกจากนี้ยังใช้ปั่นสมุนไพรให้ประโยชน์อีกหลายด้าน ปกติอัญชันมีดอก 2 สีคือ สีน้ำเงินอมม่วงกับสีขาว แต่ปัจจุบันอัญชันมีการกลายพันธุ์ให้ดอกสีต่าง ๆ หลายสี เช่น เหลืองอ่อน เหลืองแก่ ชมพู ม่วงอ่อนและสีคราม

ยังมีอัญชันอีกชนิดหนึ่งคือ อัญชันดอกสีน้ำเงินเข้มแต่มีกลีบดอกซ้อนซ้อนกันหลายชั้นเรียกว่าอัญชันซ้อน ชนิดนี้น่าปลูกมากเพราะมีสีลาดอกสวยกว่าอัญชันชนิดอื่น ๆ

ข้อมูลจาก สารานุกรมพืชและสัตว์โดย ผศ.สุรินทร์และ ผศ.ดลสุข มังดาพิทภาค วิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยบูรพา)

สูตรทำแชมพู และน้ำยาล้างจาน

อีก 1 ลิตร แล้วทิ้งไว้ให้เย็นสำนำหอม ๒๕ ซีซี แล้วบรรจุขวด (จะได้แชมพูประมาณ 2-3 ลิตร)

● แชมพูสระผมสมุนไพร สูตร 2 ส่วนผสม

1. ว่านหางจระเข้ 3 ถ้วย
2. น้ำมะกรูด 1 1/2 ถ้วย
3. น้ำสะอาด 7 ถ้วย
4. ผงขัน 100 กรัม
5. ลาโนลินเม็ด 100 กรัม
6. ผงฟอง 100 กรัม
7. หัวแชมพู 1 กิโลกรัม
8. เกล็ด (ตัวทำให้ขึ้นชนิดน้ำ) 1 ออนซ์
9. ลาโนลินชนิดน้ำ 1 ออนซ์
10. วิ ดี เอ็ม (ตัวแยกกลิ่น) 1 ออนซ์
11. น้ำหอม 1 ออนซ์

วิธีทำ

นำว่านหางจระเข้ปอกหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ปั่นให้ละเอียดคั่วให้ได้ 3 ถ้วยคั่ว นำน้ำมะกรูดกรองเอากากและเมล็ดออกคั่วให้ได้ 1 1/2 ถ้วย คั่วน้ำสะอาดให้ได้ 7 ถ้วยคั่วแล้วนำเอาว่าน น้ำมะกรูด ลงใส่ในน้ำที่คั่วไว้ ใช้ผ้าขาวบางกรอง นำไปต้มให้เดือด 10 นาที ใส่ลาโนลินเม็ด ใส่ผงขัน แล้วคนให้ลาโนลินละลายหมดให้เดือดอีก 5 นาที ยกลงจากเตา ใส่ผงฟองเมื่อละลายเข้ากันหมดแล้วใส่หัวแชมพูแล้วคนให้เข้ากัน นำเอาเกลือและลาโนลินน้ำใส่ลงไปคนให้เข้ากันแล้วทิ้งไว้ให้อุ่นเอาน้ำหอมและ วิดีเอมใส่ลงไปคนให้เข้ากันทิ้งให้เย็นบรรจุขวด

● ครีมนวดผสมสมุนไพร

- ส่วนผสม
1. แวช เอ บี จำนวน 400 กรัม
 2. เอซี (A C) จำนวน 200 กรัม
 3. ว่านหางจระเข้ จำนวน 3 ถ้วยคั่ว
 4. น้ำ จำนวน 4 1/2 กิโลกรัม
 5. สีสตามต้องการ (ถ้าไม่ใส่สีจะออกเป็นสีขาว)
 6. น้ำหอมตามต้องการ จำนวน 1/2 ออนซ์

วิธีทำ

นำว่านหางจระเข้มาปอกเปลือกแล้วหั่นหรือหั่น หรือปั่นให้ละเอียด คั่วให้ได้ 3

กิจกรรมบริการเทคโนโลยีชาวบ้าน

ได้รับการเอื้อเฟื้อข้อมูลเกี่ยวกับการทำแชมพูสมุนไพรว่านหางจระเข้และการทำน้ำยาล้างจานจาก คุณวิรัตน์ สิงห์จันทร์ แห่งศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสมุทรสงครามมาเป็นเวลานานแล้ว เพื่อให้ท่านผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้นจึงขอนำมาตีพิมพ์ซ้ำและให้สอดคล้องกับเนื้อหาในคอลัมน์นี้ด้วย

● แชมพูสมุนไพร สูตร 1 ส่วนผสม

1. ว่านหางจระเข้ 2 ถ้วยคั่ว
2. น้ำมะกรูด 1 ถ้วยคั่ว
3. น้ำสะอาด 1 ลิตร หรือ (1 กิโลกรัม)
4. หัวแชมพู 1 กิโลกรัม
5. ผงขัน 1 ชีด หรือ (100 กรัม)
6. ลาโนลินเม็ด 1 ชีด หรือ (100 กรัม)
7. ผงฟอง 1 ชีด หรือ (100 กรัม)
8. น้ำหอม 25 ซีซี (10 ซีซี (เท่ากับ 1 ช้อนแกง))

วิธีทำ

นำว่านหางจระเข้ปอกเปลือกแล้วหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ หรือใช้เครื่องปั่นให้ละเอียดคั่วให้ได้ 2 ถ้วยคั่ว คั้นน้ำมะกรูดกรองเอากากและเมล็ดออก คั่ว 1 ถ้วยคั่วแล้วผสมกับน้ำสะอาดอีก 1 ลิตร กรองด้วยผ้าขาวบางอีกครั้ง แล้วนำไปต้มให้เดือดสักครู่ใส่ลาโนลินคนให้ลาโนลินละลายแล้วใส่ผงขันคนให้เข้ากันต้มอีกประมาณ 1/2 ชั่วโมง ยกลงจากเตาใส่ผงฟองคนให้ละลายแล้วใส่หัวแชมพูคนให้เข้ากันเติมน้ำสะอาด

ด้วยแล้ว... จึงนำ... เลือดอีก... ให้ละลา... หลังจาก... แวชกับ... อย่างเข้า... กว่าใส่... ไปแช่... อุ่น ๆ... อีกครั้ง... แกลด... น้ำเย็น... เช่นนั้น... ● น้ำย... ส่วน... 1. แชม... 2. ผงฟ... 3. กรด... 4. กลี... 5. น้... 6. แอม... คลอโร... ขึ้นค... 1. น... คนให้... จากนั้น... เนื้อเค... 2. น... เล็กน้อย... ป... นำมา... ได้ก... กลาง... จาก... กรอ... มา... โหล... กรอ... กรอ... ไป... โดย... ได้ก...

ส่วนน้ำผสมกับน้ำ 1/2 กิโลกรัม
นำมากรองด้วยผ้าขาวบาง และต้มให้
เดือด 10 นาที ใส่เวช เอ บี ลงไปคน
ละลายหมด จึงนำเอา เอ ซี ใส่ลงไป
คนจนน้ำใสสีตามต้องการ (ขณะที่ใส่
เวช เอ ซี นั้นอย่าให้ไฟแรง) เมื่อทุก
อย่างก็เรียบร้อยแล้ว ทิ้งไว้ให้เย็น
แล้วค่อย ๆ คนไปจนครีมนวดนั้น
จึงใส่หัวน้ำหอมลงไปคนให้เข้ากัน
แล้วจึงนำมาบรรจุลงในขวดหรือ
กล่อง (ควรคนครีมนวดขณะยกกล่องแช่
น้ำแข็งตลอดเวลา จนกว่าจะอุ่นหรือเย็นไม่
เกินครีมนวดนี้ จะจับหัวเป็นก้อน)

น้ำยาล้างจาน สูตร 1
ส่วนผสม
แชมพู 1 กิโลกรัม
น้ำหอม 1 ชีด
น้ำส้มมะนาว 1 ช้อนโต๊ะ
น้ำ 1/2 ออนซ์
น้ำ 3 เท่าของแชมพู
วิธีทำ
ผสมน้ำส้มมะนาวกับน้ำหอม
แล้วค่อย ๆ คนไปจนน้ำใสสีตาม
ต้องการ (ขณะที่ใส่ น้ำส้มมะนาว
นั้นอย่าให้ไฟแรง) เมื่อทุก
อย่างก็เรียบร้อยแล้ว ทิ้งไว้ให้เย็น
แล้วค่อย ๆ คนไปจนครีมนวดนั้น
จึงใส่หัวน้ำหอมลงไปคนให้เข้ากัน
แล้วจึงนำมาบรรจุลงในขวดหรือ
กล่อง (ควรคนครีมนวดขณะยกกล่องแช่
น้ำแข็งตลอดเวลา จนกว่าจะอุ่นหรือเย็นไม่
เกินครีมนวดนี้ จะจับหัวเป็นก้อน)

3. นำครีมนวดที่ละลายแล้วเทลงใน
ส่วนผสมที่ 1 ที่เตรียมไว้ คนให้เข้ากัน
แล้วจึงนำเอาผงมาใส่ทีละน้อยพอประมาณ
เพื่อให้ข้นขึ้น

- **น้ำยาล้างจานสูตร 2**
ส่วนผสม
- 1. เอ็น เอ เอส 1 กิโลกรัม
 - 2. แชมพูออยล์ 1 กิโลกรัม
 - 3. เคซี คอมพิวเตอร์ 1 ชีด (ทำให้น้ำขุ่น)
 - 4. น้ำหอม 1 ออนซ์
 - 5. น้ำ 4 กิโลกรัม

วิธีทำ
1. นำเอ็น เอ เอส แชมพูออยล์ 70%
และ เค ซี คอมพิวเตอร์ใส่ภาชนะร่วมกัน
แล้วใช้ไม้พายคนให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน
2. นำน้ำหอม ๆ ทยอยใส่แล้วคนให้เข้า
เป็นเนื้อเดียวกันจนหมด 4 กิโลกรัม

3. นำน้ำหอมใส่คนให้เข้ากันแล้วบรรจุ
ภาชนะไว้
หมายเหตุ ส่วนผสมต่าง ๆ ซื้อมได้ที่
ร้านศรีค้าอังก์ บ้านเลขที่ 160 มุมสี่แยก
วัดคึกคักถนนยาวราช กรุงเทพฯ โทร. 221-
0355, 225-8132 วิรัตน์ สิงห์จันทร์ ศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรสงคราม
โทร. 715-485

**ทอดไส้กรอกหมู
ไม่ให้แตก**

ทอดไส้กรอกหมูประกอบด้วยหมูสาม
ชั้น กระเทียม เกลือและใส่หมู เวลา
ทอดวิธีทอดต้องปิ้งหรือทอด วิธีทอด
ทอดไม่ให้แตก คือใช้น้ำต้มไฟปาน
กลางใส่ไส้กรอกที่จะทอดลงไปให้น้ำท่วม
ครึ่งหนึ่งใช้ช้อนหรือปลายมีดจิ้มลงไปจน
น้ำเดือดเพื่อให้น้ำมันจากไส้กรอกไหลออก
เมื่อน้ำมันแห้งหมดจะมีน้ำมันจากไส้กรอก
ไหลออกมา ก็ใช้ช้อนนี้เป็นตัวทอดไส้
กรอกจนกระทั่งได้ที่ การทอดแบบนี้ไส้
กรอกจะหลุดลงก็จริงเพราะน้ำมันไหลออก
ไป แต่พบว่ารสชาติดีกว่าทอดโดยใช้น้ำมัน
ตรงๆ และน้ำมันส่วนที่เหลือจากการทอด
นำกลับไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้อีก

เล็ก ๆ น้อย ๆ

เรื่องนี้ คุณประทีป พุทธิมันไว้ ให้เป็น
วิทยาทาน

**เพื่อรำลึกถึงวันคืนที่ล่วงเลย
ที่เรารเรียนแก่ ภูมิสำเนาเดิม
เดิมความรู้จักลับสู่บ้านเกิดโรงเรียนเก่ากันดีกว่า**

ด้วยการสมัครเป็นสมาชิกประจำ นิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน รายปีฯ ไปมอบให้กับโรงเรียนเดิมที่ท่าน
ผ่านการศึกษามาแล้ว และห้องสมุดประจำอำเภอหรือจังหวัดอันเป็นบ้านเกิดของท่าน
เพื่อเสริมเติมความรอบรู้และแนวทางการสร้างอาชีพให้แก่คนรุ่นหลังที่ก้าวเดินตามหลังท่านมา
ให้ก้าวไกลไปสู่หนทางอันรุ่งโรจน์ในอนาคตข้างหน้าด้วยดีกับท่าน
แสดงความประสงค์ในแบบฟอร์มข้างล่างนี้ แล้วราชสารศูนย์จัดการมอบให้ไปยังที่ท่านหวัง

ข้าพเจ้า นามสกุล

ที่อยู่ โทร. ()

ขอสมัครสมาชิกเทคโนโลยีชาวบ้าน รายปีฯ ให้แก่

1/ จังหวัด

เป็นเวลา (1 ปี) (2 ปี) อัตราปีละ 450 บาท

2/ จังหวัด

เป็นเวลา (1 ปี) (2 ปี)

**พร้อมกันนี้ ได้ส่งเงินทางธนาคาร
สั่งจ่าย ป.ณ. บางซื่อ
ในนามผู้จัดการ บริษัท งานดี จำกัด
มาแล้ว เป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท**

เจ้าหน้าที่จดหมายถึง

กรรมการผู้จัดการ บางนวด จำกัด
12 ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร 1
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ 10900